

Przykłady zadań z j. polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie:

J. polski:

1. Wyjaśnij znaczenie podanych związków wyrazowych.

Oblać się rumieńcem

Przeminąć jak sen

2. *A teraz, panowie, zbierajcie swoje książki i pójdźcie za mną.* Zaznacz, jaki to rodzaj wypowiedzenia. Uzasadnij swój wybór.

- zdanie złożone podrzędnie.

- równoważnik zdania.

- zdanie pojedyncze rozwinięte.

- zdanie złożone współrzędnie

Tekst:

Szedł po świcie Bajdała,

Co go wiosna zagrzała –

Oprócz siebie – wiódł szkapę

oprócz szkapy – wołu

Tyleż tędy, co wszędy, szedł z nimi

pospołu

Zachciało się Bajdale

Przespać upał w upale

Wypatrzył zezem ściółkę ze mchu

popod lasem

Czy dogodna dla klarku – spróbował

obcasem

Poległ cielska taborem

Między szkapą a wołem,

Skrzywił gębę na bakier i jęzorem mlasnął

I ziewnął w niebogłosy i splunął i zasnął.

Nie wiadomo dziś wcale,

Co się śniło Bajdale.

Lecz wiadomo, że szpecąc przystojność

przestworza,

Wylażł z rowu Dusiołek jak półbabeł

z łoża.

Pysk miał z żabia ślimaczy –

(że też taki żyć raczy!) –

A zad tyli, co kwoka, kiedy znosi jajo.

Milcz, gębo niepostuszna, bo dziewczki

wyłają!

Ogon miał Ci z rzemyka,

Podogonie zaś z tyka.

Siadł Bajdale na piersi, jak ten kruk

na snopie –

Póty dusił i dusił, aż coś warkło w chłopie!

Warkło, trzasło, spotniało!

Coć się stało, Bajdało?

Dmucha w wąsy ze zgrozy, jękiem złemu

przeczy –

Słuchajta wszystkie wierzby jak chłop

przez sen beczy!

Sterał we śnie Bajdała

Pół duszy i ciała,

Lecz po prawdzie niedługo ze zmorą

marudził –

Wyparskał ją nozdrzami, zmarszczył się

i zbudził.

Rzekł Bajdała do szkapy:

Czemu zwieszasz swe chrapy?

Trzeba było kopytem Dusiłka przetrącić,

Zanim zdążył mój spokój w całym polu

zmącić.

Rzekł Bajdała do wołu:

Czemuś skąpił mozołu?

Trzeba było rogami Dusiłka przetrącić,

Gdy chciał na mnie swej duszy paskudę

wyłonić.

Rzekł Bajdała do Boga:

O, rety – olaboga!

Nie dość Ci, żeś potworzył mnie, szkapę

i wołka?

Jeszcześ musiał takiego zmajstrować

Dusiołka?

Bolesław Leśmian, Dusiołek [w:] Poezje wybrane, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1983

Zadanie 3.

Fabuła utworu mówi:

- a) O pochodzeniu i paskudnym wyglądzie dusiołka.
- b) O przygodzie niejakiego Bajdały podczas snu.
- c) O walce szkapy i wołu z senną zmorą.

Zadanie 4.

Dusiołek jest postacią:

- a) Realistyczną.
- b) Miologiczną.
- c) Prawdziwą.
- d) Fantastyczną.

Zadanie 5.

Dusiłka można uznać za metaforę:

- a) Zgubnych skutków spania w lesie.
- b) Rozbójników czyhających na podróżnych.
- c) Dręczących bohatera obaw.
- d) Smutku i nieszczęścia.

Zadanie 6.

Imię Dusiołek kojarzące się z czasownikiem dusić jest:

- a) Neologizmem.
- b) Archaizmem.
- c) Wyrazem gwarowym.
- d) Wyrazem potocznym.

Zadanie 7.

Wypisz z utworu Leśmiana zgrubienie i wyjaśnij jego funkcję.

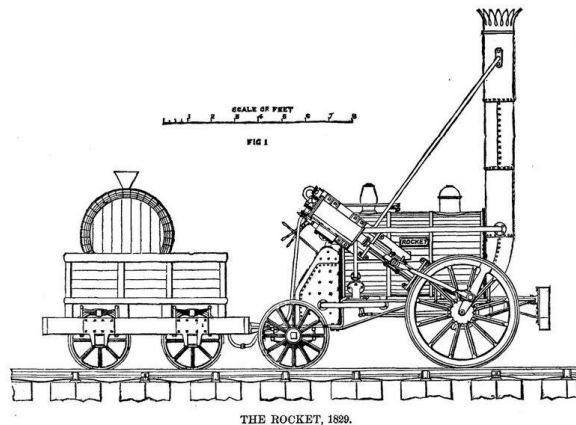
Zadanie 8.

Utwór Dusiołek można nazwać balladą. Podaj jedną cechę ballady, którą odnajdujesz w tekście.

Historia:

Zadanie 1.

- a) Podaj nazwę obiektu przedstawionego na ilustracji.
- b) Podaj wiek, w którym powstał przedstawiony wynalazek.

Tekst:

Kronika Polska Gala Anonima

"[...] cesarz Otto [...] przybył do [grobu] św. Wojciecha dla modlitwy i pojednania, a zarazem w celu poznania sławnego Bolesława, jak o tym można dokładnie wyczytać w księdze o męczeństwie [tego] świętego. Bolesław przyjął go zaszczytnie i okazał, jak wypadło przyjąć króla, cesarza rzymskiego i dostojnego gościa. (...) Zważywszy jego chwałę, potęgę i bogactwo, cesarz rzymski zawołał w podziwie: " Na koronę mego cesarstwa! To, co widzę większe jest, niż wieść głosiła!" I za radą swych magnatów dodał wobec dostojników: " Nie godzi się takiego i tak wielkiego męża, jakby jednego spośród dostojników, księciem nazywać lub hrabią, lecz [wypada] chlubnie wynieść go na tron

królewski i uwieńczyć koroną". A zdjąwszy z głowy diadem cesarski, włożył go na głowę Bolesława na [zadatek] przymierza i przyjaźni i za chorągiew triumfalną dał mu w darze gwóźdź z Krzyża Pańskiego wraz z włócznią św. Maurycego, w zamian za co Bolesław ofiarował mu ramię św. Wojciecha."

I tak wielką owego dnia złożyli się miłością, że cesarz mianował go bratem i współpracownikiem cesarstwa i nazwał go sprzymierzeńcem i przyjacielem narodu rzymskiego. [...]

Zadanie 2.

W wyniku zjazdu gnieźnieńskiego:

- a) Pozycja Bolesława Chrobrego uległa wzmocnieniu.
- b) Otton III odwiedził grób biskupa zamordowanego przez Prusów.
- c) Cesarz negatywnie odniósł się do koronacji Bolesława.
- d) Uległy pogorszeniu stosunki polsko – niemieckie.

Zadanie 3.

Otton otrzymał w darze od Bolesława:

- a) Diadem.
- b) Ramię św. Wojciecha.
- c) Włócznię św. Maurycego.
- d) Gwóźdź z Krzyża Pańskiego.

Zadanie 4.

Włożenie diadem cesarskiego na głowę Bolesława Chrobrego mogło oznaczać:

- a) Koronację polskiego księcia na króla.
- b) Przekazanie władzy nad polskim kościołem.
- c) Uznanie Bolesława Chrobrego za sprzymierzeńca cesarza.
- d) Podarowanie polskiemu księciu cennej relikwi.

WOS

Zadanie 1.

Patriotyzm to postawa:

- a) Wyrażająca się bezkrytycznym stosunkiem do własnego narodu oraz pogardą i nienawiścią do innych narodów.
- b) Uznająca interes własnego narodu za wartość najwyższą.
- c) Pewności, że więzy narodowe i tradycja są nieistotne, a prawdziwą ojczyzną człowieka jest cały świat.
- d) Charakteryzująca się przywiązaniem i miłością do ojczyzny oraz solidarnością z własnym narodem.